

4. Сліпенчук Н. А. Цивільно-правові способи захисту корпоративних прав : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Наук.-дослід. ін-т приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПН України. Київ, 2014. 19 с.

ПРО АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО ЯК САМОСТІЙНУ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кернякевич-Танасійчук Ю.В.,
доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри судочинства

Запорукою успішної реалізації права на судовий захист, закріпленого у статті 55 Конституції України, є належне функціонування судової системи, невід'ємним елементом якої виступають адміністративні суди, які покликані здійснювати адміністративне судочинство.

Легальне визначення поняття «адміністративне судочинство» міститься у п. 5 ч. 1 ст. 4 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), під яким розуміється діяльність адміністративних судів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ у порядку, встановленому КАС України [1].

Одночасно, слід зауважити, що цією дефініцією розуміння поняття «адміністративного судочинства» не вичерпується. У юридичній літературі адміністративне судочинство різними вченими тлумачиться по-різному і розглядається у наступних значеннях: як спосіб реалізації права на судовий захист у публічно-правових відносинах; як окрема галузь правосуддя; як галузь юридичної науки; як самостійна галузь права; як навчальна дисципліна тощо.

У свою чергу адміністративне судочинство як окрема наука, галузь права та галузь правосуддя виступає предметом вивчення однойменної навчальної дисципліни.

Сьогодні навчальна дисципліна «Адміністративне судочинство» викладається у провідних ВУЗах України, наприклад, у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, Львівському національному університеті імені Івана Франка, Ужгородському національному університеті тощо.

У деяких навчальних закладах ця дисципліна іменується «Судочинство в адміністративних справах».

Натомість у навчально-науковому юридичному інституті ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» викладається навчальна дисципліна «Адміністративне процесуальне право України», перший змістовий модуль якої відводиться вивченню окремих видів адміністративних проваджень, а другий – адміністративному судочинству.

При цьому аналіз силабусів, розміщених на сайті кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права, з таких дисциплін, як: «Адміністративне право», «Адміністративна відповідальність», «Адміністративні по-

слуги», дозволяє констатувати факт вивчення окремих адміністративних проваджень на рівні окремих тем названих навчальних дисциплін». Наприклад, в «Адміністративному праві» 4 години лекцій і 6 годин практичних занять відводиться темі «Проведення у справах про адміністративні правопорушення, у курсі «Адміністративна відповідальність» на цю ж тему відведено 2 години лекцій і 4 годин практичних занять. Предметом вивчення курсу «Адміністративні послуги» виступають реєстраційні та дозвільні провадження.

Одночасно, слід зазначити, що названі вище адміністративні провадження вивчаються також студентами в рамках дисципліни «Адміністративне процесуальне право України».

З огляду на достатню увагу, яка приділяється окремим видам адміністративних проваджень у процесі вивчення адміністративно-правових дисциплін, видається доцільним викладання студентам кафедрою судочинства саме навчальної дисципліни «Адміністративне судочинство» замість «Адміністративного процесуального права України», роблячи акцент на судовому механізмі вирішення публічно-правових спорів за аналогією з навчальними дисциплінами «Цивільне процесуальне право України», «Кримінальне процесуальне право України», предметом вивчення яких є окремі галузі правосуддя тощо.

Це дозволить зосередити увагу на особливостях процедури розгляду і вирішення адміністративних справ адміністративними судами на всіх стадіях судового адміністративного процесу [2, с. 123–124]. А також полегшить засвоєння матеріалу студентами, оскільки результати опитування останніх свідчать про те, що навчальна дисципліна «Адміністративне процесуальне право України» є досить складна для вивчення та занадто громіздка своїм тематичним наповненням, враховуючи у тому числі факт її вивчення лише протягом одного навчального семестру, на відміну від «Цивільного процесуального права України», «Кримінального процесуального права України», які викладаються протягом навчального року.

Більше того, аргументом на користь вивчення «Адміністративного судочинства» в якості самостійної навчальної дисципліни є наявність саме цієї навчальної дисципліни у списку базових правничих дисциплін, завдання з якої включені у програму фахового вступного випробування з права, яке студенти четвертого курсу проходять через систему ЗНО для вступу в магістратуру.

1. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 02.04.2020).

2. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Адміністративне судочинство: багатозначність поняття. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2019. Вип. 51. С. 118–127.